

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petik vrst a Din 2.-, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.-, večji inzerati petik vrst a Din 4.-. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR: Strossmayerjeva 3b. — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 66, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101.
Račun pri poštne čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.551.

VELIKA VOLILNA SHODA G. JEVTIČA V LJUBLJANI IN ZAGREBU

Ljubljana, 29. aprila. r. Včeraj je bil v Ljubljani na Kongresnem trgu volilni shod za Jevtičevu listo. Shoda se je udeležil osebno predsednik vlade in nosilec državne kandidatne liste g. Bogoljub Jevtič v spremstvu ministrov gg. inž. Vujića, dr. Svetislava Popovića, dr. Ljudevita Auerja in dr. Marušića. V Ljubljano so se pripeljali z jutranjim beograjskim brzovlakom. Na kolodvoru so jih pozdravili ban dr. Puc s podbanom dr. Pirkmajerjem, mestni župan dr. Ravnihar in člani volilnega odbora. S kolodvora so se gg. ministri odpravili na bansko upravo, od koder so prišli ob pol 11. na Kongresni trg, kjer se je bila zbrala velika množica ljudi, ki je g. Jevtiča in ministre toplo pozdravljala, godba pa je v pozdrav zaigrala koraknico. Shod je otvoril mestni župan g. dr. Ravnihar, nato pa je povzel besedo ministrijski predsednik g. dr. Jevtič, ki je obrazložil delovni in volilni program vlade. Za njim je imel daljši govor prometni minister g. inž. Dimitrije Vujić, nato pa je govoril še minister dr. Marušić, nakar je mestni župan dr. Ravnihar po prečitani vdanostnih brzojavk Nj. Vel. kra-

lju Petru II. in kraljevskemu namestniku zaključil zborovanje.

Po zborovanju se je množica mirno razšla, okrašeni kmečki vozovi, ki jih je bilo 16, pa so v spremstvu rediteljev in gasilcev z godbo na čelu krenili pred bansko upravo, koder so prirejali ovacije g. predsedniku vlade. Ob 13. so se gg. ministri s posebnim vlakom odpeljali v Zagreb, kjer je bil zvečer velik shod v dvorani Zagrebskega zbora. (Podrobno poročilo o ljubljanskem shodu je objavilo ponedeljsko »Jutro«.)

Zagreb, 29. aprila. r. Po shodu v Ljubljani se je sinoči ob 18. vršil velik manifestacijski shod za listo g. Jevtiča tudi v Zagrebu. Na shodu, ki mu je predsedoval zagrebski župan Erber, so govorili ministrijski predsednik gosp. Jevtič, finančni minister dr. Stojadinović, trgovinski minister dr. Vrbanić in kandidata za mesto Zagreb dr. Juriša in župnik Mahnič. Ministrijski predsednik g. Jevtič se je v svojem govoru dotaknil tudi odnošajev cerkve in države in med drugim izjavil:

V svoji deklaraciji v narodni skupščini je kraljevska vlada poudarila, da čim pravilneje uredi odnose države

s katoliško cerkvijo s sklenitvijo konkordata s sveto stolico. Srečen sem, da lahko pri tej priliki sporočim, da so pogajanja za konkordat s sveto stolico dokončana in da bomo v kratkem lahko sklenili konkordat med sveto stolico in kraljevino Jugoslavijo. Kolikšne obojestranske koristi in moralnega spokoja za obe strani bo to, ni treba posebej naglašati. Medsebojno neopravičeno nezaupanje, ki je trajalo leta in leta, se bo umaknilo prijateljskim odnosom in sodelovanju.

Finančni minister dr. Stojadinović je pojasnil gospodarsko politiko vlade in ukrepe, ki jih je doslej izdala za ozdravljenje gospodarskega življenja, minister dr. Vrbanić pa je opozarjal na vlogo Zagreba in na njegov razvoj v zedinjeni Jugoslaviji in pozival zagrebčane, da se 5. maja polnoštevilno odzovejo ter glasujejo za listo g. Jevtiča. Nato sta še zagrebska kandidata na Jevtičevi listi razvila svoj program, nakar je bil shod, ki je trajal skoro tri ure, zaključen. Z večernim brzovlakom so se g. Jevtič in ostali ministri vrnili v Beograd.

Zagoneten zločin na gradu Bogenšperk

Včeraj je brez sledu izginila oskrbnica gradu Marija Tomažinova — Zopet junak noža

Litija, 29. aprila. Lepa litajska okolica je bila včeraj pozorišče dveh krvavih zločinov, pod vrisom katerih je danes vse prebivalstvo Litaje in bližnje okolice. Na gradu Bogenšperk, kjer je naš slavi zgodovinar in topograf Valvasor pisal svoje delo »Slova vojvodine Kranjske«, je bila na zagoneten način umorjena 50letna kuharica in oskrbnica Marija Tomažinova; v Poljniku, ki je samo nekaj ur oddaljen od Litaje, je pa mlad fant v prepira do smrti ranil svojega tovariša.

Slama zažgal, da bi morda tako prikril zločin ali pa upepelil grad. Slama je bila vlažna in zato ni gorela. V kleti domačije našli Tomažinove, pač pa so opazili, da vodi krvava sled še naprej do starega, precej globokega vodnjaka, ki je bil zgrajen že v Valvasorjevih časih. Vodnjak je bil zaprt in zaklenjen, a ključa niso našli nikjer.

Svede je potrdilo upravičen sum, da je stara oskrbnica res postala žrtev neznanega zločina. Zato so davi graščinski ljudje obvestili orožnike v Litiji. Na Bo-

TOMAŽINOVA IZGINILA BREZ SLEDU.

Pol ure od šmartne etoji na gričku v smrekovem gozdu stariški grad Bogenšperk. Sedanjí lastnik gradu je knez Alfred Windischgrätz, upraviteljica na gradu je pa bila Marija Tomažinova. Že več let je vzorno upravljala posestvo. Stara gospodinja je bila znana daleč naokrog, saj je sestra znamenitega turista Tomažina, sama se je pa udeleževala pri raznih društvih.

Včeraj so pa Tomažinovo od 10. naprej veljajski uslužbenci pogrešali. Iskali so jo ves dan, pa je niso našli. To se jim je zdelo zelo čudno, zlasti ker bila Tomažinova vedno doma. Svede ni nihče mislil, da je postala žrtev zločina. Okrog 18. so pa opazili v njem sobici na tleh krvave sledove, ki jih je pa skušal nekdo izbrisati, kar se mu ni popolnoma posrečilo. Krvava sled je vodila do kleti, v kateri so našli na kup napol ožgane slame. Po vseh znakih sodeč je nekdo to

genšperk je takoj oddal orožniška patrulja pod vodstvom komandirja Rebernika, dopoldne je pa odpotoval tja tudi litjski sodnik dr. Karlovšek, a poklicati so morali tudi ključavničarja Janka Kego in šmartna, da siloma odpre zaklenjen vodnjak. Vse kaže, da je neznani zločinec, ki se je skrivaj vžigotaplil na Bogenšperk, umoril Marijo Tomažinovo, nato pa njeno truplo zavlekel v klet, kjer jo je hotel najprej zažgati, a ko se mu to ni posrečilo, jo je najbrž zavlekel do vodnjaka in pahnul v vodo, nato pa vodnjak zaklenil. Tako domnevajo tudi orožniki, ki so že dopoldne prišli na Bogenšperk in se takoj lotili preiskave.

Dopoldne je bila o zagonetnem zločinu obveščena tudi ljubljanska policija, ki so jo prosili, da jim pošlje daktiloskopa, izvedence in policijskega psa. Politijski uradniki se odpeljajo s prvimi popoldanskimi vlakom v Litijo.

Anglija se oborožuje

Zaradi nemškega oboroževanja bo Anglija podvojila svoja sredstva za narodno obrambo — Teden velike politične aktivnosti

London, 29. aprila. r. Istočasno s parlamentom se sestane danes popoldne tudi angleška vlada k svoji prvi seji po velikonočnih praznikih. Večina listov spremlja začetek novega parlamentarnega zasedanja z ostrimi napadi na Nemčijo in njeno politiko. V tem pogledu je preokret, ki je nastal v angleškem tisku, skrajno značilen. Listi napovedujejo teden izredne politične aktivnosti. V teku debate, ki se bo pričela v spodnji zbornici v četrtek o nemškem oboroževanju, bo vlada po napo-

vedbah listov objavila svoj novi program, ki bo obsegal podvojitev vseh sredstev za narodno obrambo. Posebej se bo ojačalo angleško letalstvo, razen tega pa bo obsegal program tudi zgraditev cele vrste novih edinic za vojno mornarico. »Morning Post« se bavi z nemškim oboroževanjem na morju in pravi, da graditev novih podmornic v Nemčiji ni presenetljiva, ker smatrajo v Berlinu, da so z uvedbo splošne vojaške dolžnosti padle vse omejitve versajske mirovne pogodbe.

Varšavi o tej zadevi. Pri tem je Poljska ponudila obnovo tesnega poljsko-francoskega sodelovanja in sporazuma s Češkoslovaško, ako se Francija ne bi preveč vezala na Rusijo. V Parizu so, da, da tiči za tem tudi Italija. Zdi pa se, da v Parizu ne verujejo mnogo lepim obljubam Poljske. Listi pišejo o tem kot o gradovih v oblakih in se zavzemajo za čimprejšnjo sklenitev pogodbe z Rusijo. Listi tudi naglašajo, da bodo nepisni dogovori morda še večje važnosti, kakor pisani del pogodbe. Gre predvsem za izmenjavo raznih tehničnih misij in za medsebojno organizacijo narodne obrambe, tako da bi bili obe armadi enotno organizirani ter bi se lahko v primeru potrebe stavili pod enotno vrhovno vodstvo.

Slovo generala Cukavca

Ljubljana, 29. aprila.

Na glavnem kolodvoru je bilo danes pristrčno slovo od g. divizijskega generala Vladimira Cukavca, ki odhaja na svoje novo službeno mesto pomočnika vojnega ministra v Beogradu. Na kolodvoru so se poslovili od priljubljenega vojaškega dostojanstvenika in njegove gospe soproge ban g. dr. Dinko Puc z gospo soprogo, dalje novi komandant dravske divizije oblasti divizijski general g. Peter Nedeljković, župan mesta Ljubljane dr. Ravnihar, načelnik g. Ribnikar, generala gg. Jovanović in Pekić in vsi komandanti polkov, šef vojne delegacije polkovnik g. Nedeljković, policijski upravnik g. Keršovnik, dalje več drugih civilnih in vojaških dostojanstvenikov in mnogo narodnih dam.

G. general je po dveh letih bivanja v Ljubljani spoznal domala sleherno vasico v Sloveniji in povsod srečeval našega človeka s polnim razumevanjem njegovih težav. V vsakem važnem ukrepu bo v bodoče sodočujoč njegov svet zlasti za obrambo naših krajev. G. generalu se sredi polne življenjske sile odpira zdaj široko in najvažnejše torišče dela za varstvo celokupne, edinstvene Jugoslavije.

Kakor g. general, tako je bila tudi njegova gospa generalja dva leti v Ljubljani vedna na delu pri naših odličnih ženskih in humanitarnih društvih. Ljubljani kakor je že sama po sebi, si je pridobila med svojimi sodelavkami najgloblje simpatije in si zagotovila najlepši spomin.

Vremenska napoved

Dunajski opoldanski vremenska napoved za torek; Oblačno, hladno.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize (z vseheto premijo 23.5 odstot.). Amsterdam 2956.02 — 2979.61, Berlin 1756.08 — 1769.95, Bruselj 742.85 — 747.92, Curih 1421.01 — 1428.08, London 211.08 — 213.14, Newyork 4344.73 — 4381.05, Pariz 289.60 — 291.03, Praga 183.20 — 184.30.

INOZEMSKA BORZA.

Curih, 29. aprila. Beograd 7.02, Pariz 20.38, London 14.89, Newyork 308.25, Bruselj 52.325, Milan 26.525, Madrid 42.225, Amsterdam 208.65, Berlin 124.30, Dunaj 57.80, Praga 12.90, Varšava 58.25, Bukarešta 3.05.

Nemški uradniki za kitajskim zidom

Državni nameščenci ne smejo čitati drugih listov, pač pa morajo biti naročeni na hitlerjevske, sicer izgube službo

Berlin, 29. aprila. r. »Völkischer Beobachter« objavlja članek voditelja narodnosocialistične uradniške zveze, v katerem poudarja, da je vsak nemški državni uradnik dolžan biti naročnik vsaj enega narodnosocialističnega lista. Kdor bi to odklanjal, pokaže s tem, da je nasprotnik narodnosocialističnega režima in bo moral nositi svede vse posledice. Režim svojih nasprotnikov ne bo trpel v državni službi. Članek sploh odreda državnim uradnikom pravico, čitati tudi kakke druge liste ali revije. Piše pravi dobesedno: Mnenja smo, da mora vsak nemški uradnik biti naročen vsaj na enega izmed narodnosocialističnih listov. Kdor to odklanja, ne more biti pooblaščen predstavnik tretjega carstva in služabnik naroda in narodnosocialistične države, ker se s tem odre-

ka odličnemu sredstvu za izboljšanje v pravega narodnega socialističnega, kar pa je bistveni predpogoj za njegovo sposobnost za vršenje državne službe. Dolžnost vseh uradnih predstojnikov je, da budno pazijo nad svetovnim nazorom in nad hitlerjevskim šolanjem svojih podrejenih nameščencev ter so za to osebno odgovorni. Njihova glavna skrb mora biti razširjenje narodnosocialističnega tiska med uradnimstvom. Članek na koncu priporoča, naj se naročnina za narodnosocialistične liste odtegne že pri izplačilu plač. Če bi se temu kdo protivil, je dolžnost pristojnega predstojnika, da ga takoj odstrani iz državne službe. Pri izbiri narodnosocialističnih listov, ki naj jih uradniki naročajo, se mora upoštevati v prvi vrsti »Völkischer Beobachter«.

Francija in Rusija

Nameravani pakt naj bi ustvaril tesno sodelovanje in enotno organizacijo obeh armad — Pogajanja bodo jutri končana

Pariz, 29. aprila. r. Listi se podrobno bavijo s francosko-ruskimi pogajanjmi v zvezi z zadnjimi sestanki Lavala in ruskega poslanika Potemkina ter razvijajo različna naziranja glede nadaljnjega razvoja razgovorov o francosko-ruskem paktu. Po »Petit Parisien« je glavna ovira in težava v tem, kako spraviti v sklad pravice Društva narodov s potrebo naglih ukrepov v primeru napada na eno izmed obeh pogodbenih strank. »Ouevre« piše, da še ni določeno končno besedišče bodoče pogodbe, ter da se bodo v to svrhu šele sestali

francoski in ruski strokovnjaki danes ali jutri, da skušajo sestaviti tekst pogodbe na osnovi najnovejših kompromisnih predlogov z obeh strani. Rusija še vedno ni opustila svoje želje, da bi se zamišljeni pakt o medsebojni pomoči razširil tudi na Češkoslovaško. Če ne bo prišlo do novih ovir, bodo francosko-ruska pogajanja najbrž v sredo končana. Toda v francoskih krogih domnevajo, da bodo nastale nove ovire zaradi intervencij nekaterih držav. Tako je zlasti poljska vlada napravila že več demarš pri francoskem poslaniku v

Odlikovanje očividcev marsejskega atentata

Marseille, 29. aprila. r. Nj. Vis. knez namestnik Pavle je v imenu kralja Petra odlikoval policijskega organa Galyja s redom Jugoslovenske krone, šoferja Pavla Teausacca in prefekturnega uradnika Bertelija pa z redom sv. Save 5. stopnje. Omenjeni organi policije so se izkazali s svojo hrabrostjo in poštvalnostjo v trenutku, ko je bil izvršen atentat na kralja Aleksandra. Politijski stražnik Galy je bil tedaj tudi hudo ranjen. Vse tri je pred nekaj časa odlikovala še francoska vlada.

Uboj

Poljski, 28. aprila.

Pred hišo posestnika Franca Potiaka v Podmelnju je bila zbrana večer popoldne večja družba fantov, med katerimi je iz neznanih razlogov nenadoma nastal hud prepir. V prepiru sta si skočila v las po sestričkov sin Ivan Vodenik iz Poljske in posestnikov sin Albert Sedevič iz sosodne Preske. Nenadoma je potegnil Vodenik nož in ga z vso silo zasadel Sedeviču v desno stran vratu. Sunek je bil tako silen, da je nesrečnemu fantu prerazil žilo dovodnico. Kri je v curku izbrizgala iz vratu in nesrečnej se je zgrudil v mliki krvi. Domači so mu takoj prikočili na pomoč, vendar mu niso mogli več pomagati, kajti Sedevič je že čez nekaj minut izdihnil. Zato so ga položili začasno na mrtvaški oder pri Potiskovih, o zločinu so pa obvestili orožnike na Poljsku.

Ubijalec Vodenik je, videč strašne posledice svojega nepremišljenega dejanja, pobegnil. Orožniški komandir Anton Velikonja ga je davi aretirat in ga prignat na orožniško postajo na Poljsku, obenem pa obvestil o zločinu sodišče v Litiji, ki je odredilo za danes popoldne obdukcijo trupla nesrečnega Sedeviča.

— Ugotovitev. G. Marjan Röger, cand. iur. v Ljubljani, nas prosi za ugotovitev, da ni v nobeni zvezi niti v sorodstvu z nekim Rögerjem, ki ga zasledujejo avstrijske oblasti zaradi tatvin in vlomov. Zasledovani Röger tudi ni v nobeni zvezi z znano rodbino ljubljanskega meščana pokojnega Ivana Rögerja.

Postani in ostani člani „Vodnikovih družbe“

